

Nr 106.

Av herr Franzén, om ökat anslag till extra arvoden åt gymnastiklärare vid de allmänna läroverken.

Under rubriken *extra arvoden åt gymnastiklärare* återfinnes i statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln: De allmänna läroverken m. m. en utredning, som ger vid handen, att undervisningen i gymnastik vid vissa av de allmänna läroverken bedrivs under synnerligen ogynnsamma förhållanden, beroende på att det extra anslaget till ökat antal undervisningstimmar icke under årens lopp höjts i den utsträckning, som ökat lärjungantal och kraven på en tidsenlig undervisning motivera. Av den av kungl. skolöverstyrelsen verkställda undersökningen framgår, att verkliga behovet i extra undervisningstimmar i gymnastik f. n. utgör 450 st., om medeltalet lärjungar i varje avdelning sättes till högst 80.

Kungl. skolöverstyrelsen och departementschefen hava i sina yttranden beträffande detta anslag med skärpa framhållit nödvändigheten av detta anslags ökande. Enligt vad vi hava oss bekant har också gymnastikundervisningen vid vissa större läroverk måst bedrivas under former, som näppe- ligen låta sig förenas med den vikt för ungdomens uppfostran, som numera allmänt tillerkännes den fysiska utbildningen. På grund av omständigheter, som refereras i kungl. skolöverstyrelsens och departementschefens yttranden, hava gymnastikavdelningarna vid flera läroverk vuxit till den grad, att läroverkens rektorer genom upprepade framställningar måst anhålla om avdelningarnas uppdelning. Då dessa framställningar av brist på medel icke kunnat bifallas av kungl. skolöverstyrelsen, hava flera gymnastiklärare, som icke ansett sig kunna på ett tillfredsställande sätt meddela dem åliggande undervisning med dylika stora avdelningar, trots detta anhållit att få uppdelna avdelningarna på mindre dylika. Utan att erhålla någon som helst ersättning hava sålunda flera gymnastiklärare åtagit sig den ökade undervisningstid, som behövts för att uppdelna de största avdelningarna. Detta förhållande har nu vid vissa läroverk ägt rum ända upp till 3 år, utan att dessa gymnastiklärare erhållit avlöning för den tjänstgöring de åtagit sig för att över huvud taget kunna meddela nöjaktig undervisning. Detta har nu skett i en sådan omfattning, att vid t. ex. 3 av Göteborgs 4 läroverk gymnastiklärarna åtagit sig denna oavlö-

nade tjänstgöring. Som ett annat exempel på till vilken bristningspunkt dessa förhållanden nu hunnit kan nämnas, att vid ett av de största läroverken, vars rektor år efter år utan resultat gjort framställning om ökning av anslaget för uppdelning av de största gymnastikavdelningarna, vederbörande skolläkare av rektor fått uppmaning att befria så många elever som möjligt från gymnastikundervisningen, enär de annars inte ens längre kunde rymmas i gymnastiksalen.

Dessa exempel, som lätt skulle kunna utökas, visa tydligt, att detta anslag alltför länge fått sakna den höjning, som till och med nödtorftigt tillgodoseende av gymnastikundervisningen bort betinga. De visa också, att det stora behov av ökning av antalet gymnastikavdelningar, som av kungl. skolöverstyrelsen påvisats, redan nu blivit längre obeaktat än vad som varit förenligt med tillbörliga krav på gymnastikundervisningens rationella ordnande vid ett flertal läroverk.

Departementschefen, som instämt med kungl. skolöverstyrelsen däruti, att han ansett en ökning av anslaget synnerligen nödvändig, har av ekonomiska skäl tvekat tillstyrka mer än en del av den ökning kungl. skolöverstyrelsen påvisat som önskvärd. Då hela det belopp, som utöver nu utgående extra anslag å 13,500 kr. erfordras för att fylla av kungl. skolöverstyrelsen påvisat behov, efter en beräkning av 135 kr. pr veckotimme icke uppgår till mer än 28,080 kr. (208×135), anse vi, att detta belopp icke bör stå i vägen, när det gäller att därigenom kunna organisera gymnastikundervisningen vid läroverken på ett sätt, som i någon mån kan sägas i detta hänseende svara mot förhållandena vid övriga skolformer i vårt land.

Då ifrågavarande anslag ur budgetsynpunkt icke kan spela någon alltför betydande roll men däremot är av synnerligen stor vikt för ungdomens fysiska fostran vid de allmänna läroverken få vi med stöd av vad vi här ovan anfört hemställa,

att riksdagen med höjning av det av Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln, punkt 129, i årets statsverksproposition upptagna beloppet måtte bevilja ett extra anslag till extra arvoden åt gymnastiklärare vid de allmänna läroverken för budgetåret 1925—1926 av 41,580 kr.

Stockholm den 22 januari 1925.

Karl Franzén.

K. Sandegård.